

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sămbătă

ABONAMENTUL:

Pu un an 24 coroane.
Pe șase luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze
Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele
să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisorile nefracate se restituă. — Articoli republicați nu se înlocuiesc.

INSERȚIUNILE:

Un șir cu litere mărunte peștru întâia oară 30 fil.
pentru a doua și a treia oară câte 20 fil.
Pentru inserate mai mari după învoială.

Soartea reformei electorale

În ședința de Sămbătă a comisiunii parlamentare s'a terminat discuția generală asupra proiectului de reformă electorală. Proiectul, la discuția generală, s'a primit cu *unanimitatea voturilor*. Discuția specială va urma după sărbători, în primele zile din April. Până atunci se vor ține conștățări «intime», în vederea unei acord cu partidul muncii, evitându-se, — dacă se va putea, — mijloacele drastice: dizolvarea camerei și publicarea de așeluri nouă.

Înainte de a proceda la votare, în ședința amintită, șeful partidului național al muncii, contele Ștefan Tisza, a sfârșit asupra însemnătății politice de naționalități în statul nostru.

«Marea majoritate a concetățenilor noștri nemaghiari, — a zis contele Tisza, — în zilele de grele încercări a stat cu țarie alături națiunilor maghiare și a statului ungar. Concetățenii slovați, lupătorii în trupele noastre, s'au întrecut cu maghiarii în ceea ce privește eroismul și iubirea de țară. Tot așa *rutenii*. Aceiași lucru îl susțin și despre purtarea unei părți a *românilor*. Românii ardeleni, înainte de a veni în atângere nemiliciorii cu armata României, — *nu au luat parte la nici un act de trădare a patriei*. Când au ajuns în contact cu armata României, s'a văzut că iubirea de patrie (la unii dintr'înși. Red.) nu este atât de puternică, încât să reziste atracțiunii înrădării de rasă». Pentru a lua măsuri potrivite, chestiunea trebuie în orice caz studiată și cunoscută temeinic.

Nu mai puțin instructive și interesante sânt declarațiile contelui Tisza

cu raport la politica culturală. Ministrul de justiție *Văzsonyi* adică susținea punctul de vedere al instrucțiunii publice *statificate*. Dimpotrivă, contele Tisza accentuează în deosebi *educația religioasă-morală*: aici este chezașia propășirii atât în direcția religioasă, cât și națională. Atrage atențiunea celor interesați asupra unei serii de articole apărute în Franța (în publicația *Revue des Deux Mondes*) împotriva statificării instrucțiunii. Autorul francez, pe temeiul unui raport ministerial, dovedește, că întreg corpul didactic al școlilor statificate din Franța s'a năzuit să crească pe seama țării o generație anarhistă, o generație contrară ideii de naționalitate și de stat.

Pentru viitorul patriei noastre este de importanță extraordinară, — zice oratorul mai departe, — ca instituțiile pedagogice (preparandile), să rămână în legătură strânsă cu *bisericiile* lor.

Privitor la dreptul de alegător, contele Tisza admite baza dreptului electoral universal. Dacă cere terminarea celor șase clase primare pentru obținerea dreptului de vot, nu pretinde însă dela alegător cunoștința de scris și citi în limba statului; ca alte cuvinte, vorbitorul nu leagă de problema gramaticale îndreptățirea cetățeanului de a vota la alegeri de deputați.

Soartea proiectului se va hotărâ în cele mai apropiate ședințe ale discuțiilor speciale: dacă primii trei paragrafi nu vor trece fără schimbări cardinale, guvernul, în conformitate cu angajamentele luate, va dizolva camera și va face pașii trebuitori pentru alegeri nouă.

În jurul unei circulare

Poate mulți dintre preoții satelor noastre, la primirea circularei consistoriale Nr. 9893 Șc. (în chestiunea creșterii ucenicilor) după luarea la cunoștință a cuprinsului, vor fi rezolviți pe loc problema, — trecându-o «ad acta», sub cuvânt, de altfel justificat, că neavând în parohie ucenici, n'au cui slujii vecernia, nici cui predica.

Fiind vorba de înfăptuirea unui început mai sistematic a unei creșteri religioase și morale, — se cere un adaos lămuritor, care să îndatoreze pe toți păstori sufletești ai satelor a scoate din arhivă circulara, a o reciti și a îndeplini cu râvnă apostoalească îndemnul ei.

Au doară tinerii, — mai fiecare țărân își oprește pe unul dintre copii spre a-l instrui în cele economice, — împreună «o parte însemnată dintre fete», — care în duminică se adună de obicei în jurul birtului, — au nu sânt ei tot ația ucenici și ucenice?

Cu puțină stăruință, atât de ușor s'ar putea strânge acest tineret părăsit, în toată Duminica la slujba Vecerniei, sau la «Școala Duminice».

Povestea nu e nouă. S'a scris și discutat în această direcție, au putea spune, chiar destul. Durere însă că vorba nu s'a făcut trup. Pildele vie și cunoscute, care le vedem în creșterea compatimitorilor mult mai înaintați, — deși puțin locuiesc în același sac cu noi, — nu le aplicăm la tineretul nostru. Pe când tineretul adult, de pildă, al sașilor, în fiecare Duminică cercetează Vecernia spunându-li-se cuvântul de învățătură, — al nostru bate drumurile, omorând vremea în lucruri nefolositoare.

Legătura firească, dintre școala populară, a tineretului adult și a credincioșilor în vârstă, ne lipsește cu desăvârșire.

E cunoscut, cum toată îngrijirea educației este lăsată în sarcina părinților și a școlii populare. Părinții, lipsiți de învățăturile trebuincioase unei educații corespunzătoare, se achiță cum îi tale capu. Pentru diferite neajunsuri și pentru neștiința lor, nu atât ei sânt vinovați, răspunderea cade mai mult asupra conducătorilor.

Școala populară, cu toate piecdele vremii, a progresat, a făcut și face mult. Dar, ca ea să iznezeze tinerii școlari cu învățăturile trebuincioase, e peste putință. Vrăsta copilărească, ce înclină spre libertate și jocuri, face pe mulți să privească școala ca o povară. Mîntea fragedă a copilului nu înțelege însemnătatea mare a învățăturilor din școala.

E adevărat, că o parte a tineretului, fie prin școala de repetiție, fie prin intrarea la diferitele meserii, mai susține legătura cu viața școlară. O altă parte, cea mai mare, — rămânând a se îndelceni cu economia, înosebi fețele după trei ani ai școlii de repetiție, (care în multe comune nu se ține), — rupe orice legătură cu școala.

La etatea, când începe mai bine să înțeleagă învățăturile, — când mai potrivit li s'ar putea atrage atențiunea asupra lor, — ne mai purtându-li-se grija, tinerii ajung în curând de abia își mai pot scrie numele.

În creșterea aceasta subredă preotul n'are amestec... Trebuie să ni se umplă inima de amărăciune pentru nepăsarea, cu care purtam rolul «de părinte și povățitor» al parohiei,

FOIȘOARA

Pe drumuri

— Povestire de Voguă —

Pe vremea primei mele tinerețe, eră prin locurile noastre un bătrân negustor de mărțunșuri care se numea Fedia. Ni-neni nu-i știa vr'un alt nume. De unde venea moș Fedia? Avuse el vrodătă o familie, un stăpân, o meserie mai creștinească? Eată ce nimeni n'ar fi putut spune. Sânt la noi atâtea vieți de aceeași singurătate, rățacoare, care nu țin de nimic, nu slujesc la nimic...

Moș Fedia călătorea prin sate, — de patru-cinci ori pe an îl vedea înviduse ează, cu telega lui, călătui slab și aduc de marfă prin. Nu-l iubea nimeni. Mai întâi că avea o meserie, pe care în deosebire creștinii o lăsa pe seama țiganilor și a evreilor; cu șapca lui turțită, cu blana-lungă de vulpe, cu înfășurarea-i șioasă de căne bănt, semăna cu un derbedeu de drumul mare mai mult, decât cu un țărân rus, cinsit, ce se prezintă cuvincoș, cu călcău, cojoc de miel, cu privirea deschisă și cu răsul pe buze. Afară de asta, sântoni băntuiau pe bătrânul negustor că face far-mece; se zice că toți rățacitorii ăștia fac

astfel de lucruri. Nu degeaba au ei în fundul sacului lor tot felul de cărți, cerneală, condeie, ochiache cu care vezi un o laire trei: ăștia umblă pretutindeni, cercetând toate casele; vin de se culcă noaptea, și pleacă înainte de zori; ce să te mai miri dacă deoache copiii și vitele?

Prin casele domnești moș Fedia era învinut de fapte și mai rele: adesea, când avuse cineva necosătina să-i dea adăpost, nu se mai găseau apoi unele lucruri; după plecarea vagabondului lipsea totdeauna câte ceva: un tacâm de argint, o secure, o bucată de pânză; servitori, argași, cu toții erau de acord că s'au învinezăcut pe negustor.

În sfârșit, trecea drept un beliv desăvârșit; de câte-ori fusese adunat de pe drumuri, căzut între roțile cărușii lui. În întâmplă, cu adevărat, că un om cade uneori de oboseală și de frig, în nopțile de eamnă; dar de cele mai multe ori nu rișii să te înșeli presupunând, că omul acela e beat de rachiu.

Nu era o bătaie de cărciumă, în care moș Fedia s'a nu fie în cele din urmă amestecat; după multe loviri și multe țepete, se găsea totdeauna ca vinovatul desordinei era tot străinul acela, făcut și viu-cleat, acuzat veșnic de hărtile lui în regulă.

În urma întâmplărilor acestora urâte, copiii urmăreau pe bătrân în stradă cu hîndușii și cu pietre; ei grăbea pașul calului și fugea cu capul plecat, ca un om muștrat de conștiință. Cu un cuvânt, omeniul cum se cade nu puteau nici să cîntescă, nici să iubească pe omul acesta îndolnic.

Ei, cu toate acestea, iubeam pe moș Fedia. El făcea parte din întreaga mea copilărie; el figura în memoria mea în locul de onoare unde sânt impresiunile bucuriilor vii, mari. O-i căt de demult îmi aduceam aminte, bătrânul negustor era nedespărțit de ajunurile marilor sărbători. Ce emoțiune când auziam clopoțelul calului său la poartă! El intra în tinda caldă, cu blana-de vulpe, cu adierea de frig, de zăpadă și de mizerie; deschidea coșul lui de răchită cu două desparțituri: ce de comori erau acolo înaintur! Toți din casă se adunau; fetele din curte, cu ochii strălucind de lăcomie, se îngheșuiau, să vadă mai bine, scormonind cu amândouă mâinile panglicile, broderiile, băjștele alere. Eu pândeam cu nerăbdare desparțitura din fund, pe care o cunoșteam bine și unde erau împachetate jucăriile. Când buzunarul meu era gol de bani, moș Fedia parea că pricepe față-mi desnădăjduită; el

îmi strecura pe furii priviri tare bune într'adevăr; îmi dedia pe datorie cuște de Tula și poze-marne picate, de Suzdal. Mai târziu tot îmi lăducea cărți, praf de poșcă pentru vâna...

În acești timp tălă meu încrunta din sprincene și făcea semne de înțelegere bătrânului nostru îngrijitor, care-și lua aerul său de căne băntur. Îndată ce se isprăviau țărğurile, negustorul nu stătea; își lega marfa, și se deschidea usa, fără să fie slabit din ochi, în curțe, și nimeni nu-l ajuta să-și ridice în carușii sarcina lui grea de marfă. Adeseori îmi venea să apăr pe bătrânul meu prieten, dar îndrăneșca îmi lipsea, și apoi știam de pe atunci că-și pierze timpul-apărând pe cei pe cari toată lumea îi ataca.

Cea din urmă dată când moș Fedia veni la noi, era într'o duminică postulul mare, târziu, pe o zi urâtă, cu vijelie. Înainte de a pleca, priur cerul și mă întrebă sfios dacă nu l-ar lăsa să doarmă în grajd cu calul lui. La ideea asta mama se speria, iar tata refuză cu un ton neînduplecat. Bătrânul negustor se depărță fără să mai stăture; alergai după el, și-i spusai moartea.

— Moș Fedia, e hîmbarul moare deschis, știi colo, mai jos de stăvilari; ai putea să te adapostești acolo.

mai ales având în vedere durerosul fapt, că dela botez noi nu mai avem aproape nimic de a face cu tineretul până la actual cununie.

Aşa, de sine înles, nici munca şi stăruinţa bisericii s-a amvonuit, nu şi poate avea rodurile. Credinţioşii nu sânt pregătiţi să înţeleagă ceea-ce învăţă în biserică. De asemenea nu putem aştepta dela parohienii noştri, să fie părinţi învăţaţi spre a da creştere aleasă tinerimii, când ei înşişi au trebuinţă de aceasta.

Toate aceste cerinţe de mare însemnătate le poate îndeplini «Şcoala de Dumneacă» a tineretului adult condusă de preot, după planul chibzuit de conducători şi bărbai aleşi ai noştri. Şcoala de Dumneacă sâ fie obligătoare întocmai ca şcoala populară, cautănd pe calea aceasta «a ţinea aprinsă lumina sufletului celor mici şi a celor mari».

Prin nimic nu s'ar putea înţegi mai bine circulara pomenită, de cât prin înfiinţarea cursurilor şcolare de adulţi. Acestea sâ stea sub controla protopopilor.

Preotul sâ ţină seamă de întreg tineretul adult, adică nu numai de aceia cari cercetează cursul, ci şi de aceia, cari se găsesc pe la şcoli, pe la meserii, negotării etc.

Cu un cuvânt, precum un părinte de familie ştie rostul fiilor săi, astfel şi preotul, voind a justifica numirea de părinte sufletesc, se cuvine să cunoască paşii şi gradul de pricepere al fiilor săi duhovniceşti.

Pe la 1911 şi 1912 se începuse, cu oarecare stăruinţă şi pe lângă controla bună, înstrăinarea adulţilor. În multe părţi Dumneacă de Dumneacă se intruneau adulţii la şcoala în timpul iernii, din Noemvrie până în Aprilie. Dar instrucţia aceasta nu se făcea pretutindeni la fel, fiindcă nu s'au dat din centrul arhiepiscopiei un plan studiat.

Furia războiului a pus stavila începutului promiţător. Acum ar fi de neapărată trebuinţă reluarea cursurilor de adulţi, pe lângă un plan întocmit în amănunte şi impus tuturor parohiilor din mitropolie.

Altfel, dacă se lasă lucrurile în grija celor de jos, iar dela centrul se dau numai îndrumări generale, e de prevăzut că rezultatul nu va fi deplin mulţumitor.

Ioan Popa.

— Mulţămesc, boerule — îmi răspunde el, — dar oricum, am să ajung cu bine la oraş.

— Şi de te-apucă viscolii pe drum, ce te faci? Omul îşi reliaă mutra umilită de iepure speriat:

— Nu-i nimic, boerule, cu cei-pasă de moş Fedia! Nu prea ţine loc numai lumea lui Dumnezec: dacă-l loveşte vre-o nenorocire, n'o să se jăluiească nimenea.

Nicodată bătrânul nu vorbea aşa de mult dintr'odată. Mă întorsei cu totul uimit, şi nu puteam crede că eu am stricat.

A doua zi fusesi cam ruşinat când tata, intrând în odaia mea cu totul turburat îmi spuse vesele mare:

— Slavă Domnului — strigă el — că nu te-am ascultat. Te felicit pentru ocroritul tău!

Şi-mi povestii cum se dăduse foc, în noaptea aceea, casei unui vecin de moşie al nostru, un boer care se purta aspru cu ţăranii şi trăia rău cu ei. Tatăl meu nu se îndoaia, că asta era tot o pomenă a păgânului, pe care fusese cât paclă să-l adăpostească.

Intrădeavăr, îl arrestară chiar în ziua aceea, hoinărind într-o pădure de molidii din apropierea casei aprinse.

O anchetă fu deschisă, dar cu toată truda procurorului, nu se putu descoperi

Nou guvern în România.

Ministerul oficial comunică lista noului cabinet: Ministru preşedint şi la interne este *Marşiloman*, la externe: *C. Arion*; la război: *Hârjeu*, la finanţe: *Săulescu*; la justiţie: *Dobrescu*, la culte: *Mehediţă*, la comerţ: *Meisner*.

Spania neutrală. Mesagiul prin care în 19 l. c. s'au deschis adunarea deputaţilor din Spania (cortesele), declară că raporturile între ţară şi străinătate sânt dintre cele mai prieteneşti. Statele beligerante recunosc legalitatea *politice centrale* a Spaniei. Guvernul va urma şi în departe politica de neutralitate, cum cer interesele statului spaniol.

Mesagiul vorbeşte apoi de reforma puterii armate pe uscat şi pe mare, şi anunţă o serie de proiecte pe teren social, pentru înlăturarea răului cauzat de situaţia economică pe urma războiului, de care sufer şi ţările neutrale.

Programa comisariului regese

Prin decret regal a fost numit, — cum s'om anunţat — comisari regesc al Ardealului fostul ministru de interne *Gavril Ugron*. Interviu de un ziarist, noul comisari a făcut declaraţiuni asupra misiunii şi programului său de muncă. Intre altele a declarat, că sfera de activitate a comisariului guvernial din Ardeal trebuie decentralizată.

Chestiunea alimentării o prevede comisariul trimis de guvern. Expositura din Ardeal a ministeriului de agricultură în viitor nu va fi supusă sferii de competenţă a comisariului regesc guvernial.

În curs de două luni se vor putea distribui ajutoarele pentru pagubele suferite cu războiul. Ajutoarele se impart după comitate.

Munca satisficării şcoalelor confesionale o îndeplineşte baronul Dr. Emil Horvâth.

În ceace priveşte politica de proprietate aceasta se va face pe cale legislativă.

Se vor coloniza în Ardeal măghiarii din România şi Invalzii ai războiului. Se va stărui asupra regulării definitive a gazului subpământean şi a altor chestiuni de economie şi industrie pentru Ardeal.

Reţeaua liniilor ferate ale Ardealului se va întocmi aşa, ca această parte a ţării să aibă comunicaţie nu numai cu Ungaria, Ci şi cu răsaritul, către Odesa, Brăila şi Galaţi.

S'au luat în program statificarea unui număr confesional de şcoale.

Se proiectează o nouă împărţire administrativă a comitatelor şi statificarea poliţiei şi a afacerilor sanitare.

nimic hotărât împotriva lui; instrucţiunea dovedea vinovăţia unei femei din satul nostru, o oare-care Aculina. În serviciu la casa nefeericului nostru vecin. Femeea asta, dată afară chiar în ajunul crimei după o scenă violentă cu ameninţări şi lovituri, nu se întorsea la coliba ei decât a doua zi dimineaţă, şi nu putea spune cum pretrecuse noaptea.

Justiţia a liberat pe moş Fedia, nu însă fără a-l dojenii, ameninţând, şi dându-i ordin să se părească locurile acelea.

Trei luni după aceea, procesul criminal se judeca în mijlocul unei mari mulţimi de oameni. Tatăl meu fu citat ca martor, căci Aculina era originară de pe moşia lui. El plecă spre oraşul districtului şi se învoi să mă ia în trăsura lui; mă lăsa cu caii la han, recomandându-mi să-i aştept cu răbdare. Aceasta însă nu se potrivea cu curiozitatea mea; mă luai după paşii lui, mă străcurai în sala de şedinţă, şi de-acolo, grămădit în colţul sobei, lângă usă, urmării dezbaterile cu o emoţiune foarte firească la vârsta mea. Fiecare amăntut al acestei dimineţi e încă de faţă în amintirea mea.

Cunoaşteţi pretoriile ruseşti de provincie: o sală goală, un dublu rând de bănci la dreapta şi la stânga; în fund, pe o estradă, o masă pentru judecători; dea-

Mersul războiului

Telegrame oficiale dela biroul de presă al ministrului preşedinte

Raportul statului nostru major:
Budapesta, 20 Martie. (Of.) Nici un eveniment însemnat.

Armistiştiul cu România l'am prelungit până în 22 Martie.
Budapesta, 21 Martie. (Of.) Pe frontul vestic artileria austro-ungară a intrat în luptă împotriva francezilor şi englezilor.

În Veneţia s'a început de mai multe ori, în mod considerabil, activitatea războinică.

Şeful statului major.
Raportul statului major german:

Berlin, 20 Martie. (Marele cartier general). Frontul vestic: Grupul de armate al principelui de coroană Rupprecht şi al principelui moştenitor german: Lucrarea vie de reconuştere s'au continuat între malul mării şi canalul Labasse. Lupta de artilerie, care în sectoarele acestea se domoleşte dimineţea, a crescut de nou după amiază. Activitatea războinică, în celelalte părţi ale frontului, s'au redeschisat numai în ceasurile de seară, la sudvest de Cambray,

Intre Oise şi Ailette, la nord de Berry au Bac şi pe unele locuri din Champagne.

Grupul de armate al lui Gallwitz şi al principelui Albrecht de Württemberg: La Verdun s'au continuat lupta violentă de focuri. Artileria, de ambele părţi, s'au luptat pe multe locuri întrebunătăţind mari cantităţi de muniţie. Dintr'o întreprindere de-a noastră la nord ost de Bures am adus prizonieri şi mitraliere. Activitate puternică a desvolat duşmanul în pădurea Parroy. Focul întezii de din neaţă a durat aşa când nelntrerupt până seara. Artileria franceză a fost vizată şi în sectoarele dela Bliamont şi Badonville.

Frontul *răsăritean*: În Ucraina, pentru a curăţi liniile ferate ce duc dela Odolopol spre nordost, trupe din Württemberg după lupta la Novo-Urainca, au alungat câteva bande tari.

Armistiştiul, încheiat cu România şi expirat în 19 Martie, l'am prelungit până în 22 Martie la 12 ore din noapte.

Pe celelalte fronturi nimic nou.

Ludendorff.

Contribuiri pe seama «Asociaţiunii»

Pe seama instituţiei noastre culturale, care de prezent, în urma războiului îndelungat, are a se lupta cu mari greutăţi de ordin financiar, şi îndeosebi pe seama şcolii civile de fete împreună cu internat şi pentru reeditarea şi urmarea mai departe a «Bibliotecii populare», s'au făcut în timpul din urmă câteva contribuţii atât din partea unor institute de credit, cât şi din partea câtorva particulari, care pe ci şi tragere de inimă pentru interesele obşteşti.

Anume, dintre *institutele de credit* au contribuit:

1. «Economul» din Cluj	K. 2000
2. «Lumina» din Sibiu	300
3. «Arieşana» din Turda	150
4. «Crişana» din Brad	150
5. «Vulturul» din Dicio-Sân-Mărtin	50
6. «Armonia» din Cincul mare	25

supra lor, pe zidul văruit alb, un ceasornic mare şi un Crist. În ziua aceea sala era plină; în băncile din dreapta toţi boerii, toţi proprietarii din partea locului, funcţionarii din oraş; în băncile din stânga, ţăranii din Ivanovca, cătunul incendiat, şi cei din satul nostru aproape toţi. Pe banca acuzătoare, învinovăţita. Puţin mai îndărăt una din rudele ei mulcomce două fete şi purta în braţe un nou născut: erau copiii Aculinei.

Toată atenţiunea mea se fixă asupra acestei femei. Ea era încă tânără, dreptă şi zdărnăvă, nici urată, nici frumoasă; o faţă adevărată de rusaică, rotundă, turţită, rumenă, cu o expresie mărginită şi îndărătnică. Părea că abia ascultă ce mormăie cu vocea-i adormită asistentul judecătorului; ea nu se uita nici la public, nici la judecători; ochii ei rămăneau înţinşi asupra geamului mare bombat al ceasornicului, şi a arătătoarelor ce umblau acolo, dedesubt; din când în când ochii li se factorneau repede spre uşa de intrare, apoi reveneau la pendula, desamăgii şi neliniştiţi; părea că aşteptă pe cineva sau ceva, ce până la un ceas oarecare trebuia să vină.

(Va urma)

7. «Banţana» din Bucoveşti	K. 100
Total: K. 2085	

Particulari:

1. <i>Gavril Precup</i> , profesor în Blej	K. 1000
2. <i>A. Bărşeanu</i> , profesor în penziune, Sibiu.	1000
3. <i>Dr. Liviu Mişca</i> , avocat în Dej, intru amintirea neuitatei sale soţii născ. <i>Lucreţia David</i> , pe seama şcolii civile de fete	1000
4. <i>Dr. Amos Frâncu</i> , director de bancă, Cluj, primos intru amintirea iubitei sale mame	200
5. <i>Dumitru Bandu</i> , farmacist, Sălşeşti	200
6. <i>Ioan Chiriac</i> , notar comunal în Sălşeşti, şi d-na <i>Ana Chiriac</i>	200
7. <i>Samoilă Crăciun</i> , proprietar, Doştat	200
8. <i>Dr. Aurel Novac</i> , avocat, Biserica-albă	100
9. <i>Andrei Boboroni</i> , proprietar, Biserica-albă	100
10. <i>D. Balanescu</i> , proprietar, Biserica-albă	100
11. <i>Iordache Roşca Capitanu</i> comerciant, Sălşeşti	100
12. <i>Florian Cocian</i> , avocat, Domin	50
13. <i>Gherasim Serb</i> , asesor consistorial, Arad	40
14. <i>Basilia Sucu</i> , v.-protopop, Capuşul-de-Câmpie	40
15. <i>Dr. Mihail Grosşianu</i> , avocat, Oraviţa, intru pomenirea nepotului său Mihail Borcian din Sasca montană, căzut pe câmpul de oaze	30
16. <i>Nicolae Popovici</i> , preot, Albinar	30
17. <i>Teodor Harşianu</i> , paroh, Chimitelnic	10
Total: K. 4400	

Revălm îndeosebi, cu deosebită mulţumită şi reconuştinţă, frumoasa contribuţie a institutului «Economul» din Cluj, a cărui Direcţiune a aflat de bine a decide, să propună adunării generale, ca în fiecare an să pună la dispoziţia «Asociaţiunii» suma

„VICTORIA“,

:-: institut de credit și de economii, societate pe acții în Arad. :-:

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «VICTORIA» prin aceasta se invită, conform §-ului 17 din statute, la

a XXX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Arad, la **24 Martie st. n. 1918, la 11 ore înainte de amiază**, în localitățile institutului (Calea Arhiducului Iosif Nr. 2),

Obiecte:

1. Raportul direcțiunii, al comitetului de supraveghiere și stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra împărțirii venitului curat.
3. Alegerea a doi membri în direcțiune.

Domnii acționari, cari doresc să participe la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, în sensul §-ului 22 din statute, sunt rugați să anunțe la direcțiune dreptul lor de participare la adunarea generală și eventual dovezile de plenipotență, cel puțin cu 24 ore înainte de adunarea generală.

Arad, la 14 Martie 1918.

Direcțiunea institutului.

ACTIVA.

Bilanț la 31 Decembrie 1917.

PASIVA.

	Cor. fil.		Cor. fil.
Casa în număr	516,514-16	Capital societar 12.500 acții à Cor. 200	2.500,000-—
Capitale elocare la alte bănci	11.528,867-50	Fond general de rezervă	1.000,000-—
Cambii	10.419,886-37	Fond special de rezervă	986,507-76
Imprumuturi hipotecare	2.006,515-—	Fond de penziuni	393,829-03
Imprumuturi în Cont-curent cu acoperire hipotecară, pe efecte, pe oblig. Imprum. de stat și arănda Sicula.	3.086,131-86	Depuneri spre fructificare	27.263,493-16
Avansuri pe efecte	50,345-—	Depozite de casă	528,108-34
Efecte proprii	5.158,400-—	Creditori	96,297-68
Realități proprii	608,910-45	Contribuție la depuneri	49,332-63
Mobilier descriș	— —	Dividendă neridicată	17,878-—
Interese tranzitoare restante	35-123-29	Interese tranzitoare anticipate	170,693-14
		Venit transpus din anul trecut	52,173-83
		Profit curat	352,686-06
	33.410,899-63		404,859-89
			33.410,899-63

DEBIT.

Contul Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1917.

CREDIT.

	Cor. fil.		Cor. fil.
Interese pentru depuneri spre fructificare	1.033,183-40	Venit transpus din anul trecut	52,173-83
Spese:		Interese:	
Salare	54,739-87	dela cambii	727,163-93
Bani de cvarir	15,082-52	dela Imprumuturi hipotecare	170,318-94
Imprimare, diverse plăți și spese de birou.	74,465-84	dela avansuri pe efecte	5,275-42
Porto postal.	7,048-35	dela capitale elocare la alte bănci	372,284-75
Chirie	7,600-—	dela efecte proprii	134,558-59
Marce de prezență	3,600-—	dela Imprumuturi în Cont-curent	232,317-40
Contribuție	96,169-93	Provizii și alte venituri	1.641,910-03
Dare după interese de depuneri 10%	103,318-32	Chirii și alte arănz	75,054-87
Mobilier amortizat	10,000-—		40,919-39
Venit transpus din anul trecut	52,173-83		
Profit curat	352,686-06		
	1.810,067-12		1.810,067-12

Arad, la 31 Decembrie 1917.

Sava Raicu m. p.,
director executiv.

Pentru contabilitate:
Petru Vașlon m. p.

DIRECȚIUNEA:

Mi haiu Veliciu m. p., președinte.
Dr. Aurel Demian m. p.

Dr. Nicolae Ciacian m. p.
Petru Truția m. p.

Traian Văjjanu m. p.
Axentie Secula m. p.

Roman R. Giorogariu m. p., vice-președinte.
Dr. Stefan C. Pop m. p.

Raportul comitetului de supraveghiere:

Onorată adunare generală!

Conformându-ne dispozițiilor legii comerciale și statutelor institutului, în ședințele noastre, ținute în anul de gestiune 1917, am socrutat toate ramurile de operațiuni ale institutului «VICTORIA» atât la centrală, cât și la filialele noastre din Chișineu, Șiria și Boroșineu, și pretutindeni am aflat ordine și punctualitate exemplară.

Am cenzurat și confrontat «Bilanțul și Contul «Profit și Pierdere» cu inventarele, registrele principale și auxiliare și cu extrasele și le-am aflat intru toate exacte.

Pe baza acestora primim atât propunerea privitoare la împărțirea venitului curat de K 404,859,89, precum și celelalte propuneri ale direcțiunii și le recomandăm On. adunării generale spre primire.

După aceasta rugăm On. adunare generală să binevoiască a da atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere absolutul pe anul de gestiune 1917.

Arad, la 14 Martie 1918.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Dr. Sever Ispravnic m. p.,
președinte.

Dr. Cornel Ardelean m. p.

Dr. George Vessa m. p.

Procopiu Givulescu m. p.

Dr. Ioan Nămet m. p.

Revăzut și aflat în ordine: Aurel St. Șulufiu m. p., revizor expert la «Solidaritatea».